

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Коломийський навчально-науковий інститут

Ольга Русакова

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА З ПРАКТИКУМОМ. МОРФОЛОГІЯ. ІМЕННІ ЧАСТИНИ МОВИ

із підтримкою QR-кодів

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Коломийський навчально-науковий інститут

Ольга Русакова

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА
З ПРАКТИКУМОМ.
МОРФОЛОГІЯ. ІМЕННІ ЧАСТИНИ МОВИ**

Івано-Франківськ
2020

УДК
ББК

РусакOVA О. Сучасна українська мова з практикумом.
Морфологія. Іменні частини мови: Практикум.

Навчально-методичне видання упорядковано відповідно до програми курсу «Сучасна українська мова з практикумом» розділу «Морфологія» спеціальності 013 Початкова освіта у вищих навчальних закладах. Зміст практикуму спрямовано на розвиток умінь і навичок, необхідних для роботи в Новій українській школі. Представлено різноманітні вправи, питання для обговорення під час проведення практичних занять, завдання на самостійне опрацювання, морфологічні розбори іменних частин мови – іменника, прикметника, числівника та займенника.

Рекомендовано студентам денної та заочної форм навчання спеціальності 013 Початкова освіта вищих навчальних закладів.

Рецензенти:

Наконечна Л. Б. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри педагогіки початкової освіти Педагогічного факультету Державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»;

Микитюк Н. М. – учитель початкових класів Коломийського ліцею № 2 Коломийської міської ради.

*Друкується за ухвалою Вченої ради
Коломийського навчально-наукового інституту
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»
(протокол № 3 від 29 жовтня 2019 року)*

*Carpe diem
quam minimum credula postero
(Horatius)*

Як розпізнати QR-код

1. Відкрийте камеру мобільного телефону або встановіть програму-розпізнавач, запустіть її.
2. Наведіть об'єктив камери на **картинку QR-коду**. Код розпізнається автоматично. Якщо ж ні, то натисніть на відповідну кнопку для активації сканера.
3. Інформація, зашифрована в QR-кодi, з'явиться на екрані мобільного телефону.

ЗМІСТ

ГРАМАТИКА. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЧАСТИН МОВИ.....	5
Питання для обговорення.....	5
Завдання для самостійної роботи.....	6
ІМЕННИК	13
Питання для обговорення.....	13
Завдання для самостійної роботи.....	15
Морфологічний аналіз іменника	31
Індивідуальні завдання.....	34
ПРИКМЕТНИК.....	36
Питання для обговорення.....	36
Завдання для самостійної роботи.....	37
Морфологічний аналіз прикметника.....	47
Індивідуальні завдання.....	49
ЧИСЛІВНИК	51
Питання для обговорення.....	51
Завдання для самостійної роботи.....	51
Морфологічний аналіз числівника.....	59
Індивідуальні завдання.....	61
ЗАЙМЕННИК.....	62
Питання для обговорення.....	62
Завдання для самостійної роботи.....	62
Морфологічний аналіз займенника.....	66
Індивідуальне завдання.....	67
Список рекомендованої літератури	68
Джерела з інтернету.....	69

ГРАМАТИКА. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЧАСТИН МОВИ

**Грамаптичне значення. Грамаптична форма.
Грамаптична категорія. Частини мови**

1. Поняття про грамаптику.
2. Грамаптичне значення.
3. Грамаптична форма.
4. Грамаптична категорія.
5. Морфологія як розділ мовознавства. Об'єкт і предмет морфології.
6. Частини мови. Принципи їх класифікації.
7. Проблема поділу слів на частини мови в сучасному мовознавстві.

Питання для обговорення

1. Що вивчає грамаптика?
2. На які розділи поділяється грамаптика як наука? Що є предметом та об'єктом вивчення цих розділів?
3. Назвіть основні завдання морфології.
4. У чому виявляється зв'язок морфології з синтаксисом, лексикологією й словотвором, а в чому полягають відмінності між цими розділами мовознавства?
5. Що таке грамаптична система мови?
6. Як співвідносяться поняття «грамаптичне значення», «грамаптична форма» та «грамаптична категорія»?
7. Назвіть ознаки та засоби вираження грамаптичного значення.
8. Що таке грамаптична форма? Наведіть приклади грамаптичної форми.
9. Що таке грамаптична категорія? Які ознаки мають грамаптичні категорії?
10. У чому відмінність між словозмінними та класифікаційними категоріями?
11. Назвіть іменні та дієслівні грамаптичні категорії.
12. Охарактеризуйте критерії та принципи виділення частин мови.
13. Що лежить в основі виділення повнозначних та неповнозначних,

самостійних та службових частин мови?

14. Назвіть змінні та незмінні частини мови.
15. У чому полягає проблема поділу слів на частини мови в сучасному мовознавстві? Обґрунтуйте.
16. Що таке перехідні явища в системі частин мови? Поясніть на прикладах.

Завдання для самостійної роботи

1. Прочитайте. У виділених словах визначте лексичне та граматичне значення, назвіть засоби вираження граматичних значень.

1. Десь посеред літа *почалися загадкові витівки* якогось маленького незнайомця. *Він з'являвся зненацька*, коли лісові школярі гралися або відпочивали. Обливав їх водою, *кидався сосновими шишками*, грудками, дрючками і взагалі всіляко дошкуляв (В. Нестайко).

2. Дорога знову пішла вгору, а коли *підйом закінчився*, *перед очима мандрівників* відкрилась картина, якої нікому з них раніше не доводилося бачити. Можна було подумати, що хтось велетенський забрався на текстильну фабрику й *розкачав по землі тисячі сувоїв яскравих полотен*. *Найдальші пагорби були ніби застелені смужками ситцю* у дрібну цяточку: чорну, білу, жовту, зелену, червону. *Ближче лежали смужки в горошок* (М. Носов).

3. *Красива осінь вишиває клени*

Червоним, жовтим, срібним, золотим.

А листя просить: – *Виший нас зеленим!*

Ми ще побудем, ще не облетим.

А листя просить: – *Дай нам тої втіхи!*

Сади прекрасні, роси – як вино.

Ворони п'ють надкльовані горіхи.

А що їм, чорним? Чорним все одно
(Л. Костенко).

Лексичне значення перевірте за тлумачним словником

2. Охарактеризуйте граматичне значення кожної словоформи, назвіть засоби його вираження. Знайдіть омонімічні граматичні форми.

I. Ромашки, днів, завдань, посмішок, дружною, джерельце, соняшничиння, птахами, у школі, під книгою, українці, мовою, тривога, любов'ю, метеликів, руки, святом, думки, зілля, на столах, з ученицею, місяць.

II. Мудріший, працювитого, білої, найбільш вдалих, кращий, зеленіший, найяскравіший, справжні, найголовнішою, неспокійних, більш червоний, вужчий, грамотними, акуратніший, священних.

III. Співала б, працюймо, працюємо, ходили, завчила, хай пишуть, удосконалювати, аналізував, проаналізував, живе, нехай відчинять, грають, вигукнуло, не заважайте, плачемо, усміхаємося, взяли б, записали, відремонтуєш, буду знати.

IV. Покликала на допомогу, злякалася мами, наша команда, сліди автомашини на дорозі, прийшла попросити пробачення, проснувся вчасно, відпочиватимуть влітку, писати олівцем, вишивати рушник, сонячний день, благословенна земля.

3. Перепишіть текст про Тараса Шевченка. Над кожним словом надпишіть частину мови. Назвіть самостійні та службові частини мови, змінні та незмінні слова.

БАЛАДА ПРО ЧОЛОВІКА

Ніхто достоту не бачив цього дивного чоловіка з добрими очима і щедрими на ласку руками. У нього була правда. Та вона була занадто велика. Він тримав її за пазухою, неначе камінь. Виношував у своєму нутрі, ніби матір – дитину, намагався не говорити про неї занадто часто. У нього була любов. Це вона спровадила його в домовину. І в цьому було щось, віддалено подібне до щастя. Коли він ішов, у його слідах проростали плакучі верби, ніби святі ікони з ликом покинутої Вітчизни. І стільки було в ньому несамовитої туги й спокути, стільки

журливих пісень лилося зі смертельно хворого серця... Якби його взнали – то нізачо не спромоглися б забути. Але цього чоловіка ніколи не хвилювало все це. Самотніми вечорами він мріяв про хатинку на дніпровській кручі, про кохану дружину і двійко дітей – замурзаних, карооких. У нього була історія. Вона перетворила його на мученика. У нього було Євангеліє. Воно зробило з нього пророка (У. Галич).

4. Визначте, до яких частин мови належать слова. Звертайте увагу на лексичне значення, морфологічні ознаки, синтаксичні властивості та будову слів.

I. Один, одна друга, одинна, одиничний, одинак, одинарний, одиначка, один в один, одиниця, одиничка, одиничність, один-однісінький, одинокий, одиноко, одиноцтво, одинцем, одинчик, одинак, одинадцять, одинадцятий, одинадцятро, одинадцятилітній, єдність, єднати.

II. Перший, перший-ліпший, першість, першOVERесень, першOVERесневий, першоджерело, першокласний, першокласник, першокласно, першоцвіт, першочергово, перше, вперше; подвоїти, подвоюючи, подвоївши, подвоєння, двійнята; половина, третина, утричі, тисяча, мільйон, безліч.

III. Мрія, мріяний, мріяння, мріяти, мріятися; напрям, напрямець, напрямити, напрямлений, напрямленість, напрямок, напрямці; рука, рукав, рукавиця, рукавичний, рукатися, рукоділля, рукопис, рукописний.

IV. Деякий, мало, бути, забуваючи, отримавши, коло, по-нашому, навпростець, сила-силенна, пліч-о-пліч, ніскільки, ніде, ніхто, під, у зв'язку з, не, матінко!, мов, нехай, тільки-но, вцент, спросоння, незважаючи на, з-над.

Перевірити себе можете за словником

5. Розмежуйте омонімічні форми. Що впливає на встановлення лексичного й граматичного значення?

Шию – шию, мила – мила – мила, закликати – закликати, села – села, ноги – ноги, моря – моря, надихати – надихати, мрії – мрії, носи – носи.

Наведіть власні приклади омонімічних граматичних форм.

Скористайтеся словником омонімів

6. У сполученнях слів визначте, до яких частин мови належать виділені слова, поставте питання до залежних слів.

Вийти *назустріч* – іти *назустріч* сонцю – спізнитися *на зустріч* зі студентами; зайти *в середину* кімнати – запросити *всередину*; *край* світу – *не край* мені душу – з'їхати *на край* – рідний *край*; плисти *впоперек* – йти *впоперек* дороги; з благородною *метою* – *з метою* подолання стихії; сонячне *коло* спускається – *коло* річки; *навколо* стояли учні – стояли *навколо* вогню; десь *збоку* – *з боку* в бік – *збоку* отари; стояти *навпроти* – будинок *навпроти* кидав тінь – *навпроти* схилу – *навпроти* сад.

7. Визначте випадки переходу слів з однієї частини мови в іншу на основі лексичних та граматичних ознак.

1. Малий, не вірячи, що звертаються до нього, усе ж підняв голову (Н. Гуркіна). 2. До одної печери набилося багато челяді: жінок, стареньких, дітей (І. Калинець). 3. Вийшло четверо: троє чоловіків і одна жінка (В. Нестайко). 4. Єдина справедливість – це час. Він не потягне з собою несправжнього та неживого (Г. Пагутяк). 5. Що не робиться, то все на краще (Нар. тв.). 6. Сердите не бува сите (Нар. тв.). 7. Злого люди заклують, а доброго злижуть (Нар. тв.). 8. Учений водить, невчений слідом ходить (Нар. тв.). 9. Душа земне переросла, небесного ще не сягнула, красчок неба одгорнула на рівні серця і чола – заплакала і геть пішла... (І. Жиленко). 10. Старий між молодими

молодшає, молодий між старими розумнішає (Нар. тв.). 11. Минуле й сьогодні – наші засоби, тільки майбутнє – наша мета (Б. Паскаль).

8. Визначте всі частини мови. З'ясуйте, що лежить в основі частиномовного розподілу слів?

1. Безмежна доброта – рідке явище. Доброті природа відпустила місця – лише як виняток з її правил. Добру людину нищать, затоптують, коли ж нема сили знищити – глузують, знущаються, і вона завжди гине. Але якби не народжувалася ця безмежно добра людина, яка нагадує нікчемним сотворінням про божественність людського покликання, весь світ не проіснував би й миті. Все буття рознесено б на друзки, і воно ніколи не втілилося б знову. Бо навіть злі, мерзенні й підлі креатури не проіснували б і одного віддиху, якби всього буття не виправдувало існування безмежно доброї людини. Її затоптують, однак через неї, і то виключно через неї, рухається світ (Е. Андієвська).

2. Іде Харитя селом, і якість їй чудно. Ніколи не ходила вона сама так далеко від хати. От вже й крайню хату минула, вийшла на поле й стала, задивившись у далечінь на чудовий краєвид. І справді було гарно на ниві, несказанно гарно! Погідне блакитне небо дихало на землю теплом. Половіли жита й вилискувались на сонці. Червоніло ціле море колосків пшениці. Долиною повилась річечка, наче хто кинув нову синю стрічку на зелену траву. А за річкою, попід кучерявим зеленим лісом, вся гора вкрита розкішними килимами ярини. Гарячою зеленою барвою горить на сонці ячмінь, широко стелиться килим ясно-зеленого вівса, далі, наче риза рути, темніє просо. Межі зеленими килимами біліє гречка, наче хто розіслав великі шматки полотна білити на сонці. У долині, край лісу, висить синя імла (М. Коцюбинський).

3. Міцно вхопившись за Джорджа, Енні хитала головою то туди, то сюди. Вона з усіх сил намагалася вийти на зв'язок із Космосом, щоб той забрав їх звідти, але комп'ютер не відповідав.

Сталося те, чого Джордж найбільше боявся: каменюччя, що падало на них із Космосу, пошкодило пристрій, який з'єднав Енні з ним і комп'ютером. Вони застрягли на кометі, летіли крізь астероїдний дощ і не мали нікого, хто б їх порятував. Джордж хотів самотужки викликати Космоса, але не знав, як це зробити і чи в нього взагалі є для цього потрібне пристосування. Відповіді він не отримав. Енні й Джордж трималися одне за одного, міцно заплющивши очі (Л. Гокінг, С. Гокінг).

Частиномовну належність слів можна перевірити за такими словниками

9. До яких частин мови належать слова? Проаналізуйте, що є спільного та відмінного в цих словах. Зробіть морфемний розбір слів.

Вчити, вчитель, вчителька, вчення, вчительський, вчителів, вчительство;

густий, густина, густісінький, густіти, густо, густолистий, густо-золотий;

синій, синь, синіти, синька, синьоокий, синьоцвіт, синюватий, синюватість, синювато, синювато-сірий, синява, синяк;

ходити, хід, ходіння, ходячий, ходусеньки, ходьба, ходячи, хода, ходуля;

читати, читальний, читальня, читальник, читальниця, читаний, читанина, читаність, читанка, читання, читацький, читач, читачка, читець.

Словник українських морфем (автор Л. М. Полога)

10. Напишіть твір-мініатюру на одну із запропонованих тем:

- «Осінь мелодія»;
- «З думкою про вічність»;
- «Немає нічого неможливого»;

- «Як стати особистістю»;
- «Переваги (недоліки) друкованої книги перед електронним виданням»;
- «Чи потрібно молодим людям здобувати вищу освіту»;
- «Як реалізувати свої мрії»;
- «Чи могу я стати прикладом для наслідування».

Які частини мови у творі вжито найчастіше? З чим це пов'язано?

ІМЕННИК

1. Іменник як центральна частина мови (лексичне значення та граматичні ознаки).
2. Лексико-граматичні розряди іменників: власні та загальні назви, іменники з абстрактним і конкретним значенням, збірні й одиничні іменники, назви істот і неістот, категорія речовинності.
3. Категорія роду іменника: загальна характеристика, способи й засоби вираження категорії роду. Іменники спільного та подвійного роду. Рід невідмінюваних іменників.
4. Категорія числа іменників, засоби вираження категорії числа.
5. Категорія відмінка іменників: загальна характеристика, граматичні засоби вираження відмінків. Основні значення відмінків. Вживання кличного відмінка.
6. Поділ іменників на відміни й групи. Особливості словозміни іменників кожної відміни. Іменники поза відмінами.
7. Відмінювання прізвищ, імен та імен по батькові.
8. Словотвір іменників. Субстантивація.
9. Правопис складних іменників.

Питання для обговорення

1. Дайте визначення іменника як частини мови.
2. Яке загальне значення виражає іменник? Назвіть лексико-семантичні групи іменників.
3. У чому полягає відмінність між поняттями «предмет» і «предметність»?
4. Які граматичні категорії властиві іменнику?
5. Які синтаксичні функції виконує іменник?
6. Назвіть лексико-граматичні розряди іменників. Наведіть приклади.

7. Як розрізняють назви істот і неістот? Чи збігається поняття живого й неживого в природі з поняттями істоти та неістоти? Проілюструйте прикладами.
8. Як визначають рід іменників у назвах істот та назвах неістот?
9. На позначення чого вживають власні та загальні іменники? Чи можливий взаємоперехід власних і загальних іменників?
10. Назвіть семантичні групи власних назв. Що позначають антропоніми, гідроніми, омоніми, топоніми, ойконіми, міфоніми, зооніми, культуроніми?
11. Що позначає категорія збірності? Чому такі слова, як студентство, гарбузиння, належать до збірних іменників? Чи є збірними іменники народ, колектив, армія, група?
12. Як розмежувати іменники з абстрактним і конкретним значенням?
13. Які іменники мають значення речовинності, а які одиничності? Назвіть їх граматичні ознаки.
14. Дайте визначення граматичній категорії роду. Що лежить в основі поділу іменників за родами?
15. Поясніть способи вираження граматичного значення роду – семантичний, морфологічний, синтаксичний, словотвірний.
16. Які іменники належать до спільного роду?
17. Як визначити рід невідмінюваних іменників (слів іншомовного походження, українських жіночих прізвищ, аббревіатур)?
18. Що позначає граматична категорія числа? Які іменники вживаються тільки в однині та тільки в множині? Наведіть приклади.
19. Дайте визначення категорії відмінка. Які граматичні значення входять до категорії відмінка? Чому вживають два питання для кожного відмінка?
20. Які значення мають відмінки? Проілюструйте прикладами.
21. Від чого залежить поділ іменників на відміни та групи?
22. Як визначити рід, число й відмінок у невідмінюваних іменниках?
23. Як відмінюються іменники першої, другої, третьої та четвертої відмін? Назвіть особливості.
24. Які іменники II відміни в родовому відмінку мають закінчення -а (-я), а які -у (-ю)?
25. Проаналізуйте особливості вживання кличного відмінка в українській мові.
26. Як відмінюються чоловічі та жіночі прізвища, географічні назви?

27. Як відмінюються іменники, що вживаються тільки в множині?
28. Які іменники є поза відмінами? Чому?
29. Назвіть способи творення іменників.
30. Як утворюються чоловічі та жіночі імена по батькові?
31. Що таке субстантивація? До якого роду належать субстантивовані іменники?

Завдання для самостійної роботи

1. З текстів выпишіть іменники, поставивши їх у початковій формі. Визначте лексико-семантичні групи цих іменників (назви осіб, звірів, назви конкретних предметів, назви абстрактних понять, назви речовин, назви явищ природи, назви почуттів тощо).

1. Вечірньою прохолодою вітає байрак гостей...Гай осміхається до них останнім промінням заходячого сонця, що не встигло ще виплутатися з кучерявого верховіття дерев. Десь весело дзюрчить струмок, у скісному промінні сонця грає роєм мушва; якесь шепотіння, якісь вечірні лісові згуки долітають до чуткого вуха... Густі лози, високі комиші, укривши долину, чорніють таємничо, повіті сріблястим туманом. Смеркає... ба й ніч уже спустилась у долину з птьмою, з вогкістю, з глибоким зоряним небом.

Порозпрягали чергові волів, розпустили по муравці на пашу. Стоять вози – насторч ярма, а межі возами під явором палає багаття, осяває всі листочки, всі гіллячки крислатої деревини. Розташувались круг вогню чумаки, ждуть вечері. Гомін стоїть у таборі, жарти звеселим реготом розлягаються по долині, безжурний настрій обгорнув веселе товариство (М. Коцюбинський).

2. Бабусі у дворі вже не було. Відкрив навісний замок на вхідних дверях, зайшов до своєї кімнати, умостився на ліжку. Трішки полежав, простягнув руку за рюкзаком, витягнув книгу про Шерлока і, від нічого робити, став гортати сторінки, освіжуючи в мізках прочитаний учора текст. Однак за кілька хвилин очі закрилися, хлопець тихо засопів, а книжка випала з його рук.

Прокинувся різко, ніби його з відра холодною водою

Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Арполенко Г. П., Городенська К. Г., Щербатюк Г. Х. Числівник української мови. Київ: Наукова думка, 1980. 242 с.
2. Безпояско О. К., Городенська К. Г., Русанівський В. М. Граматика української мови. Морфологія. Київ: Либідь, 1993. 336 с.
3. Бойко В. М., Давиденко Л. Б. Граматика української мови. Морфеміка. Словотвір. Морфологія: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2014. 240 с.
4. Вихованець І. Р. Частини мови в семантико-граматичному аспекті. Київ: Наукова думка, 1988. 256 с.
5. Вихованець І. Р., Городенська К. Г., Грищенко А. П. Граматика української мови. Київ, 1982. 208 с.
6. Голосовська Г. Г. Українська мова для всіх: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2015. 208 с.
7. Горпинич В. О. Морфологія української мови: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: ВЦ «Академія», 2004. 336 с.
8. Дудик П. С., Литовченко В. М. Сучасна українська мова: завдання і вправи: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2009. 264 с.
9. Караман С. О., Караман О. В., Плющ М. Я. Сучасна українська літературна мова: навчальний посібник. Київ: Літера ЛТД, 2011. 560 с.
10. Матвіяс І. Г. Іменники в українській мові. Київ, 1974. 184 с.
11. Плющ М. Я. Граматика української мови: у 2 ч. Морфеміка. Словотвір. Морфологія: підручник. Київ: Вища школа, 2005. Ч.1. 286 с.
12. Сучасна українська літературна мова. Вправи. Завдання. За творами Т. Г. Шевченка / за ред. Г. М. Вокальчук, В. М. Мойсієнка. Київ: ВЦ «Академія», 2016. 224 с.
13. Сучасна українська мова: підручник / за ред. О. Д. Пономарева. Київ: Либідь, 2005. 399 с.
14. Шкурацяна Н. Г., Шевчук С. В. Сучасна українська літературна мова: модульний курс. Київ: Вища школа, 2007. 823 с.
15. Ющук І. П. Українська мова: підручник. Київ, 2008. 640 с.

Додаткова й довідкова література

1. Лесюк М. П. Мова чи язик? Івано-Франківськ: Місто НВ, 2017. 416 с.
2. Селезньов В. Мовні війни: Міф про «зіпсованість» української мови. Харків: Віват, 2016. 256 с.
3. Семотюк О. П. Сучасний словник іншомовних слів. Київ: Ранок, 2011. 688 с.

4. Словник української мови: в 11 тт. Київ: Наукова думка, 1970-1980.
5. Українська мова. Енциклопедія / редкол.: Русанівський В. М., Тараненко О. О. та ін. Київ: Українська енциклопедія. 2000. 752 с.
6. Новий український правопис. Київ, 2019. 282 с.

Джерела з інтернету

1. Академічний тлумачний словник української мови
<http://sum.in.ua/s/> або
2. Електронний курс з сучасної української мови. Морфологія
<http://www.linguist.univ.kiev.ua/WINS/pidruchn/index.htm> або
3. Онлайн-курс «Українська мова. Від фонетики до морфології»
<https://courses.ed-era.com/courses/EdEra/u102/U102/about> або
4. Орфографічний словник української мови
<http://www.rozum.org.ua/index.php?a=index&d=21> або
5. Портал української мови та культури (тлумачний словник, звертання, транслітерація)
<https://www.slovnyk.ua/index.php> або

---

6. Тренажер з правопису української мови

<http://webpen.com.ua/index.html> або

7. Український лінгвістичний портал. Словники України (словозміна, синонімія, фразеологія)

<http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/> або

8. Український правопис

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/ukrayinskij-pravopis-2019> або

9. Укрліт.org. Публічний електронний словник української мови

<http://ukrlit.org/slovnyk> або

Навчально-методичне видання
Ольга Русакова
СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА
З ПРАКТИКУМОМ.
МОРФОЛОГІЯ. ІМЕННІ ЧАСТИНИ МОВИ

Навчально-методичне видання упорядковано відповідно до програми курсу «Сучасна українська мова з практикумом» розділу «Морфологія» спеціальності 013 Початкова освіта у вищих навчальних закладах. Зміст практикуму спрямовано на розвиток умінь і навичок, необхідних для роботи в Новій українській школі. Представлено різноманітні вправи, питання для обговорення під час проведення практичних занять, завдання на самостійне опрацювання, морфологічні розбори іменних частин мови – іменника, прикметника, числівника та займенника.

Рекомендовано студентам денної та заочної форм навчання спеціальності 013 Початкова освіта вищих навчальних закладів.

Верстка, дизайн: Юрій Филищук
Коректор Ольга Русакова